

Persoana juridică este "ÎNREGISTRATĂ"
de către Agenția Servicii Publice
Departamentul înregistrare
Și licențiere a unităților de drept
Nr. _____

din _____ 2023

Registrator

**Adoptat la Congresul
VII ordinar al
Partidului Politic
"Partidul Nostru"
din 13 august 2023**

PROGRAMUL POLITIC
al Partidului Politic
„Partidul Nostru”
(în redacție nouă)

- I.** PLANUL DE MODERNIZARE A MOLDOVEI
- II.** COMBATEREA CORUPȚIEI
- III.** JUSTIȚIA
- IV.** RELANSAREA ECONOMIEI
- V.** AGRICULTURA
- VI.** DEZVOLTAREA REGIONALĂ. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ
- VII.** PROTECȚIA SOCIALĂ
- VIII.** EDUCAȚIA
- IX.** SĂNĂTATEA
- X.** PROIECTELE NAȚIONALE „TINERETUL ESTE VIITORUL NOSTRU” ȘI „SPORTUL ESTE VALOAREA NOASTRĂ NAȚIONALĂ”
- XI.** DREPTURILE OMULUI
- XII.** MEDIUL
- XIII.** CONCILIEREA NAȚIONALĂ. MORATORIUL APLICAT GEOPOLITICII. REGLEMENTAREA TRANSNISTREANĂ
- XIV.** RESETAREA STATULUI. NOUA CONSTITUȚIE

Partidul Nostru este o forță politică centristă care pledează pentru consolidarea statalității moldovenești, pentru dezvoltarea independentă și suverană a Republicii Moldova.

Suntem o formațiune în afara doctrinelor și dogmelor politice, care se bucură de încrederea și susținerea oamenilor cu diferite viziuni politice. Ne susțin și cei de stânga, și cei de dreapta, dar și cei de centru. Noi suntem o forță a poporului, pentru că reflectăm voința sa.

Una din principalele priorități care stau la baza platformei Partidului Nostru este elaborarea și realizarea unui plan complex de modernizare a statului pe cele mai importante direcții, inclusiv înființarea și dezvoltarea în stat a unor instituții puternice.

I. PLANUL DE MODERNIZARE A MOLDOVEI

De 32 de ani, Republica Moldova trăiește fără a avea o foaie de parcurs pentru dezvoltare. Țara nu doar stătea pe loc în tot acest timp, ea se distrugea, pentru că nici un președinte, nici un prim-ministru nici măcar nu s-au gândit să livreze un plan amplu de modernizare a Republicii Moldova pe direcții-cheie. După zeci de ani, ne-am trezit fără concepte sistemice de reanimare a industriei, de reabilitare și dezvoltare a tuturor tipurilor de infrastructură, de planificare distinctă în agricultură, de tranziție la o nouă etapă de dezvoltare a sistemelor de sănătate și de educație, iar toate problemele de mediu se „soluționează” în detrimentul oamenilor și în folosul corporațiilor străine. Autoritățile nu au încurajat decât exodul masiv al oamenilor în străinătate, depopularea țării devenind o amenințare reală la adresa securității statului.

În lipsa unui astfel de plan nu vom reuși să facem nimic. Orice om gospodar, cum se zice la noi, știe că construcția unei case începe de la proiect. La noi însă în decurs de 32 de ani mai întâi s-au apucat să înalțe pereții, apoi să pună acoperișul, apoi și-au amintit că au uitat să pună fundamentul, le făceau pe toate acestea din mers, iar apoi în această casă construită greșit începeau să sape un beci sau o piscină.

Noi îi vom antrena pe cei mai buni experți din Moldova și din străinătate în procesul de elaborare a planului de modernizare a Republicii Moldova!

Acest plan trebuie să dea răspunsurile la întrebările: de ce fel de fabrici și uzine are nevoie Moldova, care direcții trebuie dezvoltate în sectorul agroindustrial, ce culturi agricole să creștem? Noi trebuie să producem ceea ce are cerere în lume, ceea ce poate deveni baza creșterii exporturilor și, respectiv, ne va ajuta nu doar să reducem deficitul comerțului extern, ci și datoria externă.

O parte a acestui plan trebuie să devină modernizarea infrastructurii transportului.

În paralel cu realizarea planului de modernizare a Moldovei trebuie restabilit de urgență sistemul de învățământ profesional tehnic.

Scopul strategic al acestui plan este resetarea totală a Statului Moldovenesc pe baza unei Constituții noi.

Însă orice plan va rămâne doar pe hârtie, dacă nu vor fi luate măsuri ferme și urgente de eradicare a corupției.

II. COMBATEREA CORUPȚIEI

Cu regret, corupția este fenomenul care persistă încă la toate nivelele în țara noastră. Mai mult, cei care se auto-proclamă înfăptuitorii reformelor și „soldații” luptei împotriva corupției, ei înșiși devin profitorii abuzurilor. Este un cerc vicios care distruge statul și statalitatea. Eradicarea completă a corupției este un obiectiv strategic, de soluționarea căruia depinde direct prezentul și viitorul țării noastre

1.Lichidarea Centrului Național Anticorupție (CNA) și a Serviciului de Informații și Securitate (SIS). Înființarea unui nou serviciu special – Biroul Național de Investigații (BNI sau „Mossadul moldovenesc”).

Centrul Național Anticorupție a devenit el însuși sursa principală a corupției din țară. El nu a reușit să prevină nici „jaful secolului” – sustragerea unui miliard de dolari din sistemul bancar al țării, nici „Laundromatul”, nici alte crime de mare amploare. CNA trebuie lichidat. O situație la fel de lamentabilă s-a creat și la Serviciul de Informații și Securitate. Aceste instituții au devenit instrumentele de buzunar în

serviciul intereselor criminale ale unui șir de politicieni. Mulți au simțit pe pielea lor „meritele” acestor instituții: oamenii politici și activiștii publici, primarii, oamenii de afaceri, jurnaliștii, avocații, activiștii civici și mulți alții. Tuturor cetățenilor țării noastre, indiferent de genul lor de activitate, nu le va mai fi niciodată frică de hărțuire, de estorcări, de sustragere forțată a proprietății și de arbitrariul sistemului judiciar!

După lichidarea CNA și SIS va fi înființat un nou serviciu special – Biroul Național de Investigații (BNI). În serviciul acestei instituții vor fi angajați cei mai buni ofițeri ai SIS, CNA, MAI. Moldova este un stat prea mic ca să aibă un număr mare de servicii speciale. Este necesară o singură instituție de forță, dar una puternică, care să se ocupe de problemele securității naționale și de apărarea intereselor naționale, de combaterea corupției în eșaloanele superioare ale puterii. Noii instituții îi vor fi acordate atribuțiile celor mai bune servicii speciale din lume, precum e Mossadul israelian și altele. Fiți siguri că BNI se va ocupa serios și de cetățenii care se află acum departe de patrie și cred că justiția moldovenească nu va putea pune niciodată mâna pe ei. Ei vor fi aduși neapărat acasă și le aducem la cunoștință acest lucru.

2. Introducerea în Codul Penal a unor amendamente care vor prevedea ca pedeapsa pentru crimele legate de corupție să fie de la 15 ani de închisoare în sus.

3. Lustratia. Tuturor celor care au servit regimul criminal oligarhic li se va interzice ocuparea funcțiilor în serviciile de stat pe un termen de 10 ani.

4. Prezumția vinovăției pentru demnitari și funcționari. Avera funcționarilor care nu vor putea dovedi caracterul legal al originii ei va fi confiscată în favoarea statului.

5. Anularea imunității pentru deputații Parlamentului Republicii Moldova.

6. Adoptarea legii cu privire la ridicarea automată a mandatelor de deputat al transfugilor.

7. Revizuirea privatizării și a contractelor de concesiune din ultimii 10 ani.

8. Dereglementarea și debirocratizarea. Reducerea funcțiilor de aprobare și de reglementare ale statului, mai ales în sfera economiei.

III. JUSTIȚIA

Eșecul reformei în sistemul judecătoresc a fost în mare parte datorat politizării excesive a procesului, unde interesele partidului politic aflat la guvernare au eclipsat obiectivele reale ale reformei. **Partidul Nostru consideră imperativă stabilirea unui cadru legal care să garanteze separarea puterilor și independența justiției, cu supraveghere din partea organismelor internaționale și locale independente.**

Înlăturarea neîntemeiată și abuzivă a Procurorului General din funcția deținută este cel mai elocvent exemplu al imixtiunii politicului în justiție și care va avea repercusiuni majore asupra imaginii țării noastre. Nu există loc de îndoială că acest caz va deveni un nou caz pierdut de către statul Republica Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. **Considerăm imperativ și pledăm pentru restabilirea sa în această funcție.**

De asemenea, credem că eșecul reformei a fost determinat de evaluarea incorectă a nevoilor și a contextului local, fapt care a adus la adoptarea unor măsuri neadecvate și nepotrivite pentru Republica Moldova, ineficiente în cele din urmă. **Este nevoie de realizarea unor evaluări temeinice ale nevoilor și contextului local.**

Totodată, este nevoie de consens politic și social extins în sprijinul reformei, fapt care a fost recomandat de la bun început de partenerii de dezvoltare și care, până la urmă, s-a demonstrat prin degradarea procesului până la un haos total. **Abia după ce va fi atins un consens plenar, ar urma să fie făcută o resetare a reformei și, folosind mecanisme clare de responsabilizare și transparență, relansată adevărata luptă cu corupția și nepotismul din toate sistemele statului.**

IV. RELANSAREA ECONOMIEI

Prioritar, în domeniul economic trebuie să devină stoparea exodului populației active. În ultimii ani, această problemă a căpătat dimensiuni care pot afecta înseși securitatea statului. Livrarea forței de muncă a devenit singura poziție de export serioasă a țării noastre. Respectiv, nu Republica Moldova este cea care obține beneficii, dar țările în care muncesc concetățenii noștri.

Pentru a opri migrația forței de muncă și a încuraja revenirea ei în țară, se impune, întâi de toate, renașterea industriei autohtone care să genereze suficiente locuri de muncă competitive. Totodată, sporind capacitățile de export al producției moldovenești, vom putea genera fluxuri financiare suficiente capabile să reînvie, să susțină și să dezvolte infrastructura socială a țării.

Statul moldovenesc trebuie să-și restituie rolul de actor principal în procesul de dezvoltare economică a țării. Statul trebuie să înceapă să investească mijloace în dezvoltarea unor proiecte concrete, planificându-le în prealabil în bugetele de stat anuale. Statul trebuie să-și asume răspunderea (inclusiv răspunderea personală a unor miniștri concreți) pentru realizarea acestor proiecte.

Pentru o relansare economică și pentru repornirea motoarelor dezvoltării sunt necesare următoarele măsuri primordiale:

1. Elaborarea unui program de stat de reanimare a industriei moldovenești, ideea principală a căruia va fi stabilirea rolului decisiv al statului în dezvoltarea industriei moldovenești:

- a) Susținerea directă de către stat a ramurilor strategice ale industriei.
- b) Investițiile capitale de stat.
- c) Înființarea platformelor industriale multifuncționale în regiuni.
- d) Sporirea capacităților zonelor economice libere și ale parcurilor industriale.
- e) Înființarea parcurilor de IT, inovații, cercetări și dezvoltare în inginerie.
- f) Lichidarea schemelor de corupție la întreprinderile cu proprietate de stat. Auditul tuturor întreprinderilor de stat aflate în subordinea Agenției Proprietății Publice.
- g) Înființarea băncii de investiții de stat, a companiilor petroliere și de

asigurări de stat, a aeroporturilor și porturilor fluviale de stat.

- h) Creditarea prioritară și cu înlesniri.
- i) Participarea statului la asigurarea piețelor de desfacere a mărfurilor moldovenești, la programul de sporire a exportului și a diminuării importului în favoarea producției proprii, deschiderea caselor de comerț ale Moldovei în străinătate.
- j) Restabilirea sistemului de învățământ mediu tehnic pentru pregătirea cadrelor calificate pentru producția modernă.

2. Politica de stat orientată spre reducerea prețurilor la energie, spre eradicarea în sectorul energetic și cel al gospodăriei comunale a schemelor de corupție ce conduc la creșterea tarifelor, majorarea prețului de cost și reducerea competitivității producției moldovenești.

3. Asigurarea stabilității politicii și legislației fiscale:

- a) Elaborarea unor „reguli de joc” clare și de lungă durată pentru investitori, astfel ca legislația din domeniul investițiilor să nu se modifice de dragul intereselor autorității, iar modificările să nu-i afecteze pe investitorii care și-au început activitatea în Republica Moldova în condiții ce erau în vigoare înainte de introducerea acestor modificări.
- b) Includerea în Codul Fiscal a absolut tuturor impozitelor și defalcărilor pe care le percepe statul, inclusiv a plăților pentru asigurarea socială și cea medicală.
- c) Adoptarea Codului de aplicare a procedurilor fiscale.
- d) Transformarea serviciului fiscal dintr-o instituție abilitată în exclusivitate cu funcții de control și de pedeapsă într-o instituție ce cooperează cu agentul economic pentru obținerea folosului maxim posibil pentru toți participanții la proces – antreprenor, întreprindere și stat.

4. Sporirea cotei investițiilor autohtone în economia moldovenească:

- a) Reducerea împrumuturilor din străinătate.
- b) Utilizarea unei părți a rezervelor valutare ale Republicii Moldova în calitate de investiții directe în ramurile strategice ale industriei Moldovei.
- c) Reforma sectorului bancar al Moldovei ce prevede modificarea sistemului actual de creditare.

5. Susținerea businessului mic și mijlociu, a producătorului autohton:

- a) Acordarea subvențiilor și creditelor fără dobândă antreprenorilor ce lansează o afacere nouă.
- b) Majorarea până la 3 milioane de lei a pragului de înregistrare obligatorie ca plătitor de TVA. Iar fondatorului unic trebuie să-i fie limitat dreptul de a înființa mai mult decât o companie pentru a preveni evaziunea fiscală.
- c) Pentru întreprinderile mici ce creează două sau mai multe locuri de muncă va fi redus impozitul pe activitate operațională până la 1% cu condiția ca aceste locuri de muncă să fie păstrate cel puțin 12 luni consecutiv.
- d) Taxa zero pentru impozitul pe profitul reinvestit. Metode accelerate de amortizare în cazul investițiilor în producția cu aplicarea tehnologiilor înalte.
- e) Introducerea amendamentelor în legea cu privire la comerțul intern în scopul susținerii producătorului autohton, reducerea discount-ului înrobitor perceput de rețelele comerciale, și oferirea business-ului local a posibilității de a plasa pe raft nu mai puțin de 50% din producție.

6. Dezvoltarea infrastructurii:

- a) Reanimarea Căii Ferate a Moldovei.
- b) Înființarea unui hub internațional de transportare a mărfurilor pe baza Aeroportului Internațional Mărculești.
- c) Menținerea în proprietatea statului a Aeroportului Internațional Chișinău; construcția unor aeroporturi și porturi fluviale noi; atragerea a cât mai multor companii low-cost; crearea unei companiei aeriene de stat, zădărnicierea înțelegerilor de cartel ale companiilor străine.
- d) Construcția unei rețele de drumuri moderne.

7. Dezvoltarea turismului. Proiectul național "Orașul vinului"

În "Orașul vinului" moldovenesc care va fi amplasat pe o suprafață de 50 de hectare vor fi reprezentați absolut toți producătorii de vin, de băuturi tari, de cidru și de alte tipuri de producție alcoolică din țară. În zonă vor fi construite hoteluri, saloane SPA, vor fi deschise galerii comerciale în care vor fi reprezentate brandurile mondiale cu renume și în care comerțul se va efectua cu TVA redusă (cel mult 4 la sută).

8. Centrele regionale de consulting

Concetătenii noștri care au câștigat cu greu în străinătate niște bani se întorc acasă și încearcă să-i investească în vreo afacere, dar o fac deseori la întâmplare, fără a beneficia de consultațiile specialiștilor, mulți iau credite pe care nu le pot rambursa și în ultima instanță pierd totul. În Moldova vor fi deschise trei oficii regionale de consulting la care își va putea prezenta business-planul oricine va dori să se lanseze în afaceri sau va planifica să obțină un credit de la o bancă comercială. Aceste servicii le vor fi prestate gratis și îi vor ajuta pe cetățenii noștri nu numai să-și investească corect economiile, ci și să evite înglodarea în datorii.

9. Susținerea sectorului HoReCa:

- a) Sectorului HoReCa i se va permite să angajeze ca zilieri persoane ce efectuează lucrări auxiliare necalificate. Actualmente acest lucru este admis doar în sectorul agrar.
- b) Majorarea termenului de angajare a zilierilor până la 180 de zile în decursul unui an calendaristic.
- c) Angajatul nu va fi obligat să-și declare venitul din activitatea de zilier. Obligația de a reține impozitul pe venit în valoare de 12% și de a-l transfera în buget îi va fi impusă angajatorului.
- d) Reducerea încasării maxime pentru agenții economici din sfera comerțului și prestării serviciilor.
- e) Reducerea cu 50% a defalcărilor în fondul asigurării sociale de stat pentru angajații din sectorul HoReCa.

10. Restabilirea sistemului de metrologie și control al calității (STAS). Protecția drepturilor consumatorilor.

În Moldova a fost distrus sistemul de metrologie, control al calității mărfurilor și serviciilor și de protecție a drepturilor consumatorilor. Este necesar de a restabili sistemul de metrologie, control al calității mărfurilor (STAS) pentru protecția drepturilor consumatorilor.

11. Criptovaluta

Criptovalutele devin un instrument financiar tot mai popular în toată lumea. Moldova nu trebuie să stea într-o parte de aceste tendințe mondiale. Trebuie să elaborăm o legislație națională privind funcționarea criptovalutelor, care să corespundă normelor și practicilor internaționale și să permită aplicarea acestor instrumente financiare în Moldova.

V. AGRICULTURA

Agricultura a fost, este și va rămâne încă mult timp ramura strategică a economiei Republicii Moldova. În prezent, un sfert din PIB-ul Moldovei este format de agricultură. Totodată, suntem conștienți de condițiile extrem de dificile în care activează agricultorii noștri, afectați, în primul rând, de politicile ineficiente promovate de guvernanți, de creșterea considerabilă a prețurilor la fertilizanți, la motorină, de conjunctura regională care îi defavorizează, dar și de calamitățile naturale tot mai frecvente. Partidul Nostru își manifestă o viziune coerentă și un angajament ferm față de dezvoltarea agriculturii în Republica Moldova. Prin următoarele măsuri strategice, partidul urmărește nu doar creșterea eficienței și competitivității în domeniu, dar și îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale:

1. Pentru prima dată în istoria Moldovei independente producătorii agricoli vor putea să decidă ei înșiși cine va fi ministrul agriculturii în viitorul guvern.

Candidatura pentru funcția de ministru va fi desemnată în cadrul unui congres național cu participarea tuturor reprezentanților acestui sector al economiei. În cadrul aceluiași for delegații de la Sud, Centru și Nord își vor putea propune reprezentanții regiunilor lor pentru a candida la funcțiile de viceministri (secretari de stat). Astfel, ei vor putea nu numai să controleze activitatea respectivului minister, ci să aibă întotdeauna și posibilitatea de a se face auziți fără să aștepte cu lunile o audiență sau soluționarea unei probleme concrete.

2. Elaborarea unui program de stat de atragere a investițiilor de lungă durată în agricultura Republicii Moldova.

Acest fapt va majora cota producției cu aplicarea tehnologiilor înalte în volumul total al agriculturii moldovenești, va spori capacitățile de producție ca atare și, principalul, va crea locuri de muncă noi în această ramură extrem de importantă a economiei țării noastre. Focalizându-se pe investiții pe termen lung, acest program ar putea deschide noi orizonturi pentru agricultura moldovenească, încurajând inovația și creșterea economică.

3. Susținerea de către stat a procesului de consolidare a terenurilor, de creare a formelor noi de cooperare agricolă.

Această măsură va contribui nu doar la furnizarea unei producții competitive, ci și la participarea plenară a producătorilor agricoli la

soluționarea problemelor sociale de la sate. Prin încurajarea cooperării, se poate crea o rețea de suport reciproc între producătorii agricoli, îmbunătățind astfel eficiența și sustenabilitatea.

4. Majorarea Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, care le va permite agricultorilor moldoveni să furnizeze produse de calitate, al căror preț de cost să poată fi comparabil cu prețul de cost al produselor din țările ce exportă cu succes produse agricole în Moldova, ca, de exemplu, Turcia și Polonia.

5. Încurajarea prelucrării în interiorul țării a unui volum cât mai mare de materie primă și, respectiv, a exportului producției agroindustriale finale cu valoare sporită, stimulând astfel economia și creând locuri de muncă.

6. Dezvoltarea sectorului zootehnic și sporirea ponderii lui în volumul total al producției agricole prin înființarea fermelor animaliere, ameliorarea exploatării terenurilor, ce va permite restabilirea pășunilor și a terenurilor pentru cultivarea unei baze furajere solide.

7. Asigurarea controlului fitosanitar și sanitar veterinar în conformitate cu standardele internaționale.

Această măsură va asigura calitatea și siguranța produselor, sporind încrederea consumatorilor.

8. Înființarea unui sistem eficient de despăgubiri, aplicarea mai intensă a sistemului de asigurări în agricultură.

9. Elaborarea unui plan de restructurare a datoriilor agricultorilor față de bugetul de stat, luându-se în calcul toți factorii, inclusiv solvabilitatea fiecăruia dintre ei.

Abordarea sensibilă a datoriilor va ține cont de realitățile economice ale fermierilor și va permite o redresare fără a sufoca creșterea.

10. Elaborarea unui program de stat de susținere a producției agricole ecologice.

Republica Moldova își poate asuma o nișă unică de produse ecologice cu calități optime. Poziționând Republica Moldova ca un actor de valoare în producția ecologică, se poate accesa o piață în creștere și se pot sublinia calitățile unice ale produselor autohtone.

11. Colectarea centralizată a producției agricole cu achiziționări garantate de stat.

12. Crearea unui sistem informațional eficient despre piețele externe accesibile pentru producătorii moldoveni.

Crearea unui sistem informațional eficient cu privire la piețele externe, accesibile pentru producătorii moldoveni. Susținerea și promovarea brandurilor moldovenești pe piețele internaționale, combinată cu informații actualizate, poate deschide noi oportunități de export și recunoaștere a mărfurilor produse în Republica Moldova.

VI. DEZVOLTAREA REGIONALĂ. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

1. Lichidarea sistemului administrațiilor raionale.

Consiliile raionale sunt un instrument de exercitare a presiunii și șantajului în raport cu primarii din opoziție și cei independenți din toată țara. Consilierii raionali nu-l aleg doar pe președintele raionului, ci și pe vicepreședinți, numărul cărora depinde de numărul partidelor participante la constituirea majorității din consiliu.

Întreținerea sistemului administrațiilor raionale costă sute de milioane de lei. Pentru țara noastră săracă este un lux de nepermis. Închipuiți-vă câte proiecte sociale și de infrastructură ar putea fi realizate pe banii aceștia. Dar lucrul cel mai detestabil este că aceste instituții distribuie tot bugetul raionului conform principiului apartenenței partinice. Multe orașe și sate

nu primesc ani la rând mijloace pentru întreținere și dezvoltare doar din cauza că primarii lor sunt reprezentanți ai partidelor de opoziție sau au fost aleși fiind candidați independenți.

Actualmente pentru un primar este deseori imposibil să obțină bani pentru reparația unui drum sau a unei grădinițe de copii, pentru instalarea iluminării stradale, deoarece conducerea raionului îi cere în schimb să adere la formațiunea ei politică. Atunci când această modalitate de presiune e insuficientă, conducerea administrației raionale începe să implice în „operațiunea” de schimbare a „culorii” politice diferite structuri de forță.

Toate bunurile aflate pe balanța consiliului raional trebuie transmise primăriilor. Niciun cetățean al Republicii Moldova nu trebuie să depindă de majoritatea constituită de o formațiune politică sau alta în consiliul raional. Mijloacele financiare trebuie să le fie alocate tuturor satelor în funcție de suprafața localității și numărul populației ei. Acest principiu le va oferi tuturor orașelor și satelor din țară posibilități egale de dezvoltare.

2. Proiectul „Trei capitale”.

Cartea de vizită a țării nu trebuie să includă doar capitala ei oficială, Chișinăul, ci și capitalele Nordului și Sudului – orașele Bălți și Cahul. Și aceste orașe trebuie să fie atractive sub toate aspectele, să aibă o infrastructură modernă, mijloace de transport moderne, să aibă aeroporturi, parcuri moderne și alte elemente care vor permite să fie atrași în aceste regiuni investitori de valoare și turiști din străinătate.

Drept bază pentru realizarea proiectului național ”Trei capitale” poate fi utilizat proiectul de lege privind statutul special al municipiului Bălți, ale cărui prevederi sunt aplicabile și pentru Chișinău și Cahul.

3. Deopotrivă cu lichidarea consiliilor raionale trebuie să li se atribuie tuturor orașelor-reședințe statutul de municipiu, iar administrației publice locale – nivelul II. Aceasta ar permite să fie economisit un miliard de lei pe an în total sau câte un milion de lei pe an pentru fiecare sat.

4. Implementarea conceptului de „Poliție locală”.

5. Oferirea autorităților publice locale a dreptului de a decide de sine stătător de câți și de ce fel de angajați au nevoie în funcție de particularitățile și necesitățile fiecărei localități, precum și a dreptului de a stabili politica de salarizare și de premiere pe baza propriilor venituri.

6. Stabilirea printr-o lege organică a nivelului minim de încasări de impozite în bugetele locale. Includerea în calculul distribuirii a cel puțin 4 impozite și taxe de stat (TVA, impozitul pe venit pentru persoane fizice, impozitul pe venit pentru persoane juridice, accizele) într-o proporție rațională.

Anularea tuturor înlesnirilor acordate de stat la plata impozitelor și a taxelor locale și transferul acestor competențe autorităților locale. Anularea înlesnirilor la achitarea impozitelor, taxelor locale și a altor plăți pentru companiile prospere precum Moldtelecom, Poșta Moldovei, MoldSilva și alte întreprinderi de stat, precum și Premiere Energy, Moldovagaz, RED Nord ș.a.

7. Revizuirea modalității de stabilire a prețului normativ pentru loturile de pământ, inclusiv modul de stabilire a coeficientului pentru privatizarea terenurilor învecinate. Administrația publică locală trebuie să aibă dreptul să stabilească prețul în funcție de prețul de pe piața regională corespunzătoare, de intenția de a atrage investitori sau de a acumula resurse în bugetul local.

8. Depolitizarea fondurilor naționale de investiții și distribuirea acestora pe temeuri obiective. Înființarea unui fond național de acoperire a cheltuielilor autorităților locale pentru proiectele de infrastructură de amploare.

9. Eliminarea controlului excesiv administrativ, politic și judiciar asupra autorităților locale pe baza recomandărilor Consiliului Europei.

Stabilirea/extinderea sancțiunilor/răspunderii juridice pentru organele de control și reprezentanții lor în cazul efectuării verificărilor nemotivate sau a verificărilor din motive evident false; al stabilirii neîntemeiate a amenzilor.

Revizuirea pedepselor pentru abuzuri, neglijență și depășirea atribuțiilor pentru a elimina abuzurile și subiectivismul din partea puterii judiciare în raport cu autoritățile locale.

VII. PROTECȚIA SOCIALĂ

1. Magazinele sociale și farmaciile de stat, piețele și transportul:

- a) **În fiecare raion va fi deschisă câte o farmacie de stat și câte un magazin social de stat** (vânzarea produselor alimentare și a mărfurilor de primă necesitate fără adaosul comercial). De serviciile magazinelor sociale vor putea beneficia pensionarii, familiile cu mulți copii, persoanele cu posibilități limitate, orfanii, veteranii de război și ai conflictelor locale, participanții la lichidarea consecințelor catastrofei de la Cernobîl. Este imoral să se câștige bani pe seama pensionarilor și săracilor, cu atât mai mult atunci când statul nu le poate acorda o susținere reală. Dacă nu-i puteți ajuta, măcar nu-i jupuiți pe oamenii aceștia.
- b) **Câte un automat de medicamente în fiecare sat!**
În primăriile din sate vor fi instalate automate de medicamente, la care vor putea fi procurate cele mai solicitate medicamente. Dat fiind că nu se va cheltui nimic legat de întreținerea unei farmacii tradiționale (arenda spațiului, salarizarea farmacistului etc) prețul medicamentelor va fi cu 20 la sută mai mic decât cel de pe piață. Este important că locuitorii satelor nu vor mai avea nevoie să se deplaseze în centrul raional ca să cumpere medicamentele cele mai necesare.
- c) **În regiuni vor fi deschise piețe de stat**, la care vor putea să-și vândă producția doar producătorii autohtoni.
- d) **În Moldova nu trebuie să existe nici un sat care să nu fie asigurat cu mijloace de transport ce i-ar face conexiunea cu centrul raional.** Transportatorii nu vor mai putea să împartă rutele în rentabile și nerentabile. Dacă transportatorul servește un centru raional concret, el trebuie să asigure conexiunea cu toate satele.

2. Vămuirea gratis a automobilelor pentru cetățenii Republicii Moldova din diasporă.

Cetățenii Moldovei care în decurs de 5 ani au transferat în patrie suma de 20 de mii de euro trebuie să aibă dreptul să vămuiască gratis un automobil, costul căruia nu e mai mare de 20.000 de euro, iar volumul motorului nu e

mai mare de 3.000 de centimetri cubi.

Vom găsi soluția problemei recunoașterii permiselor de conducere moldovenești în toate țările lumii.

3. Pensii echitabile.

Partidul Nostru pledează pentru indexarea obligatorie a pensiei minime la nivelul inflației anuale pentru anul bugetar precedent, dar și în concordanță cu creșterea salariilor; mărimea pensiei minime pentru limita de vârstă nu va fi mai mică decât minimul de existență, pentru toți pensionarii; totodată vom reevalua mecanismul de calculare a pensiilor inadmisibil de exagerate.

4. Grija reală față de persoanele cu posibilități limitate

- a) Programe de studii la grădinița de copii și la școală, care să le cultive copiilor sentimentul de empatie față de cei din jur. În afară de aceasta, pentru ca copiii cu nevoi speciale să fie incluși în instituțiile de învățământ obișnuite, cu ei trebuie să muncească specialiștii care să-i ajute să se integreze.
- b) Este revoltător când autoritățile obligă aceste persoane să aleagă între pensia pentru limita de vârstă și pensia de invaliditate. Această stare de lucruri este absolut inadmisibilă. Persoana cu posibilități limitate trebuie să primească ambele pensii!
- c) Sunt necesare și modificări urgente în legislație și în ceea ce privește obligația de a confirma în fiecare an gradul de dizabilitate, pe care noi o considerăm o bătaie de joc din partea statului și pe care o vom anula.
- d) Legislația în vigoare obligă instituțiile de stat și agenții economici să-și facă sediile accesibile pentru persoanele cu posibilități limitate, utilându-le cu rampe pentru scaune cu roțile, ascensoare, WC-uri adaptate, pereți tactili. În majoritatea cazurilor aceste cerințe sunt ignorate sau satisfăcute parțial și formal. Propunem includerea în mod obligatoriu în componența comisiilor care aprobă proiectele și permit darea în exploatare a diferitelor edificii persoane cu defecțiuni ale aparatului locomotor, fără semnătura căroră edificiul să nu poate fi dat în exploatare.
- e) Legislația muncii trebuie să le garanteze un loc de muncă sau o angajare permanentă pe piața muncii persoanelor cu posibilități limitate și pensionarilor, care au dorința și capacitatea de a munci. Angajatorii trebuie stimulați prin intermediul înlesnirilor să încheie contracte cu astfel de cetățeni.

- f) Se confruntă cu probleme grave și mamele cu copii mici. Companiile nu vor să le angajeze, pentru că le consideră „o povară”. Copiii se îmbolnăvesc des și în decursul câtorva ani mamele își petrec mai mult timp acasă decât la serviciu. Se confruntă cu dificultăți și mamele deja angajate din cauza lipsei soluțiilor echitabile cu luarea în calcul a condițiilor lor. Ne asumăm identificarea soluției pentru această problemă.
- g) Nu vom uita nici de copiii orfani. După absolvirea școlii statul este obligat să le ofere un loc de trai și un loc de muncă pentru ca ei să aibă posibilități egale cu cei de-o seamă cu ei, dar care au crescut în familii cu părinți.
- h) Le vine greu să se integreze în societate și altor categorii de cetățeni, precum sunt foștii deținuți sau copiii din familii în situații de risc. Din cauza indiferenței statului și a societății foștii deținuți pot să recidiveze, iar copiii pot să ajungă pe banca acuzaților. Ne vom ocupa și de soluționarea problemelor acestor categorii de cetățeni.

5. Protejarea oamenilor de samavolnicia organizațiilor de microcreditare.

Atestăm că în decursul anilor statul, deși a întreprins anumite încercări la nivel legislativ, nu a putut identifica soluții viabile eficiente contra abuzului companiilor de microcreditare față de cetățeni. Considerăm că este necesară o limită expresă a dobânzii și a amenzii pentru întârzierea plății. Statul trebuie să controleze cu strictețe felul în care această limită este respectată de organizațiile de microcreditare.

Trei centre consultative regionale le vor oferi gratis consultații oamenilor dacă face sau nu să ia un credit sau să deschidă sau nu o companie. În aceste centre ar putea fi angajați pensionarii care au lucrat în secțiile de creditare ale băncilor și se descurcă bine cu tot ce ține de procesul de creditare. Aceste centre vor salva de faliment sute de familii.

6. Alte măsuri prioritare în sfera socială:

- a) Revizuirea criteriilor de acordare a ajutorului social. Trebuie eliminate criteriile exagerat de rigide și umilitoare pentru identificarea persoanelor nevoiașe și aplicată o abordare umană și rezonabilă, evitând totodată abuzurile;

- b) Îmbunătățirea condițiilor de muncă a lucrătorilor și asistenților sociali, în primul rând, prin majorarea cel puțin dublă a salariilor și a numărului acestora, astfel ca în fiecare localitate din Republica Moldova să activeze cel puțin două persoane în funcțiile respective, inclusiv un specialist dedicat asistenței acordate copiilor aflați în dificultate;
- c) Stabilirea indemnizației unice pentru nașterea primului copil în valoare de 15 000 de lei, pentru nașterea celui de-al doilea – de 25 000 de lei, și a celui de-al treilea – de 60 de mii de lei. Este un efort bugetar impunător, dar absolut necesar dacă ne dorim să încurajăm natalitatea și revigorarea urgentă a situației demografice extrem de precare din țara noastră;
- d) Acordarea susținerii financiare elevilor din familiile vulnerabile (achiziționarea rechizitelor școlare etc.) în perioada de pregătire a copiilor către noul an de studii, identificarea de noi posibilități de creștere a accesului la educație;
- e) Lansarea unui mecanism clar, transparent și echitabil de compensare a cheltuielilor pentru agentul termic; indexarea compensației respective în funcție de creșterea prețurilor la resursele energetice;
- f) Reducerea salariilor miniștrilor la nivelul existent până la majorarea obraznică a acestora în iulie 2023.

VIII. EDUCAȚIA

Doar o societate bazată pe cunoștințe, care dispune de un sistem educațional modern și eficient, are șanse să răspundă cu succes la provocările actuale, să-și găsească locul, nișa sa unică și solicitată în distribuția internațională a muncii. În ziua de astăzi învățământul de calitate este chezașia calității înalte a vieții, a dezvoltării stabile și ascendente a personalității și a societății.

Deficitul de cadre pedagogice a devenit o problemă cronică pentru Republica Moldova. Profesorii pleacă din sistem. Din 2016-2017 numărul cadrelor didactice în instituții de învățământ primar și secundar general, profesional tehnic și superior s-a redus de la 38 026 la 33 815. Din cauza remunerării mici a muncii tinerii specialiști fie că nu se angajează la instituțiile de învățământ, fie renunță la muncă peste puțin timp și își caută rostul în sfere cu salarii mai mari. Pedagogii cu experiență pleacă în străinătate ca să le asigure familiilor lor o viață decentă. Celor care încă îi

mai sunt fideli profesiei de pedagog epuizarea profesională le generează probleme de sănătate, iar lipsa banilor pentru diagnosticare și tratament le scurtează viața. Angajarea suplimentară de personal în fiecare instituție de învățământ ar soluționa cel puțin parțial problema suprasolicitării fizice și psihice a pedagogilor.

Pedagogii revendică:

- a) Revenirea la plata de 100% a concediilor medicale.
- b) Reducerea vârstei de pensionare de la 63 la 57 de ani pentru femei și până la 62 de ani pentru bărbați, deoarece „profesia de pedagog este prima în lista celor ce generează cea mai puternică epuizare profesională și mintală” (sindromul Burnout).
- c) Reducerea numărului elevilor în clase până la norma acceptabilă – un elev la 2 metri pătrați.
- d) Majorarea salariului pedagogilor care lucrează cu 26 și mai mulți elevi.
- e) Remunerarea educatorului grupei cu program prelungit cu luarea în calcul a gradului lui didactic și a experienței de muncă.
- f) Angajarea personalului auxiliar specializat pentru introducerea însemnărilor în „Registrul electronic”, completarea rapoartelor cu date și efectuarea altor sarcini care actualmente nu sunt remunerate.

Solicitările principale ale părinților:

- a) Organizarea grupelor de program prelungit în toate școlile din țară.
- b) Organizarea în instituțiile de învățământ a cercurilor pe interese gratis pentru elevi.
- c) Asigurarea elevilor de pe toate treptele de studii cu manuale gratis, fără perceperea plății pentru arendă.
- d) Părinții care locuiesc în orașe cer să fie organizate ore de meditație sau programe cu orar prelungit până la ora 17:00.
- e) Pandemia a intensificat anumite lacune din sistemul nostru de învățământ – de la numărul insuficient sau calitatea învechită a utilajului școlar până la nivelul scăzut al aptitudinilor digitale ale pedagogilor, de pregătirea căroră în domeniul IT nu s-a ocupat niciodată nimeni. Criza pandemică a generat și alte probleme:
 - Accesul inegal la instruirea de la distanță a copiilor rămași acasă singuri, mai ales al celor de la sate.
 - Dificultățile cu asigurarea susținerii necesare pentru instruirea de la distanță a copiilor cu tulburări intelectuale și psiho-emoționale.
 - Lipsa motivării financiare a profesorilor pentru eforturile lor

suplimentare.

- Suprasolicitarea pedagogilor, precum și a elevilor și părinților.

În sfera învățământului sarcinile primordiale sunt:

- a) Asigurarea frecventării în proporție de 100% a școlilor primare și medii de către elevi. Instituirea responsabilității autorităților centrale și locale pentru abandonul școlar.
- b) Majorarea radicală a finanțării învățământului primar, mediu și mediu de specialitate. Majorarea salariilor pedagogilor până la nivelul celor mai înalte salarii din sfera bugetară. Statul trebuie să declare învățământul de calitate drept prioritatea numărul unu în Moldova.
- c) Nu optimizarea școlilor, ci optimizarea programelor școlare, care acum deseori ca volum sunt inaccesibile pentru copii. În primul rând este necesară reducerea programelor de studiu pentru școlile primare.
- d) Aplicarea metodelor moderne de predare, inclusiv de la distanță, bazate pe tehnologiile informaționale, în calitate de alternativă pentru închiderea școlilor de la sate.
- e) Sporirea prestigiului social al profesiei de pedagog. Pedagogii trebuie să aibă cele mai mari salarii din țară și să beneficieze de întregul pachet social ce include serviciile medicale gratis, odihna gratis și tratamentul gratis la sanatoriile din țară și din străinătate, accesul gratis la cursurile de reciclare, locuința de serviciu gratis (pentru începători) și pensiile mari.
- f) Excluderea tuturor plăților suplimentare și a colectărilor de bani de la părinți. Învățământul trebuie să fie gratis.
- g) Elaborarea unui program de stat de restabilire a școlilor profesional-tehnice în care elevii, deopotrivă cu studiile medii complete, ar învăța și meserii muncitorești – de sudor, constructor, tractorist, mecanic etc. Fără a avea muncitori instruiți, de înaltă calificare, este imposibil să vorbim despre investițiile serioase în industria moldovenească.
- h) Înlăturarea accesului la studii superioare (locuri bugetare) pentru partea talentată și foarte motivată a absolvenților școlilor și liceelor, în mod prioritar din localitățile rurale ale țării.
- i) Măsuri luate de stat pentru stimularea pregătirii specialiștilor cu studii superioare care au o perspectivă reală de a se angaja în câmpul muncii în Republica Moldova. E timpul să punem capăt lansării din universități a unui număr de specialiști care nu se vor regăsi pe piața muncii. Este o profanare a studiilor superioare. Mii de juriști și

economiști, după terminarea studiilor universitare în Moldova, părăsesc țara în căutarea unui loc de muncă. În majoritatea cazurilor la munci ce nu necesită o înaltă calificare.

j) Înființarea și susținerea întreprinderilor studențești.

Este necesară restabilirea Academiei de Științe a Moldovei, care acum e distrusă.

IX. SĂNĂTATEA

Pandemia, subfinanțarea și experimentele guvernării cu sistemul de organizare a domeniului sănătății, adaptarea cadrului legislativ după interese particulare înguste, de moment, au dus la criza sistemului de sănătate în țara noastră. În aceste circumstanțe indicatorii de sănătate sunt și ele în degradare în rândul populației atât urbane cât și rurale, iar speranța de viață în Republica Moldova cu 10,6 ani este mai mică decât media în Uniunea Europeană. Partidul Nostru își setează mai multe priorități în domeniul ocrotirii sănătății, pentru a preveni un eventual colaps al sistemului, pentru a readuce încrederea oamenilor într-un sistem de sănătate echitabil, cu servicii de calitate, accesibile tuturor cetățenilor, indiferent de statutul lor social sau material și de locul lor de trai. Ne dorim să facem asistența și îngrijirea medicală puternică, de aceea vom opta pentru condiții de muncă mai bune pentru profesioniștii din domeniul sănătății – medicii și personalul medical.

În această sferă sarcinile prioritare sunt următoarele:

- a) Înființarea a trei spitale republicane mari, dotate cu echipament modern – la Chișinău, Bălți și Cahul.
- b) Introducerea (reintroducerea) examinării medicale anuale obligatorii pentru toți cetățenii țării din contul CNAM, precum și din contul mijloacelor din bugetul de stat.
- c) Inadmisibilitatea transferului instituțiilor și domeniilor medicale, inclusiv a Serviciului de urgență, în mâini private prin intermediul așa-numitului parteneriat public-privat.
- d) Elaborarea și implementarea unui program de stat special de reutilizare tehnică a tuturor instituțiilor care îi prestează servicii medicale populației.
- e) Apropierea de pacienți, descentralizarea serviciilor complicate și complexe de diagnosticare și tratament.
- f) Extinderea listei de servicii medicale gratis, prestate conform poliței

de asigurare medicală.

- g) Majorarea salariilor medicilor până la nivelul salariilor judecătorilor din Moldova.
- h) Înăsprirea pedepselor pentru provocarea daunei sănătății și morții din cauza neglijenței și relei-credințe a medicilor.
- i) De-criminalizarea cazurilor de transmitere a unor mici cadouri medicilor de la pacienți.
- j) Susținerea și implementarea programelor de popularizare a modului sănătos de viață.
- k) Extinderea programelor de gerontologie în cooperare cu autoritățile locale, instituțiile medicale, astfel încât populația în vârstă din mediul rural să beneficieze de îngrijirea și sprijinul necesar, bucurându-se de o îmbătrânire sănătoasă și demnă.

X. PROIECTELE NAȚIONALE „TINERETUL ESTE VIITORUL NOSTRU” ȘI „SPORTUL ESTE VALOAREA NOASTRĂ NAȚIONALĂ”

Tinerii reprezintă peste un sfert din populația țării. Republica Moldova are tineri talentați și inteligenți, care promovează țara peste hotare atunci când aduc medalii de la olimpiadele internaționale, premii de la concursuri de cultură și artă prestigioase, ating realizări frumoase în sport. Dar statisticile privind situația demografică a tinerilor sunt alarmante. Potrivit Biroului Național de Statistică, în ultimii cinci ani, numărul tinerilor cu vârstă cuprinsă între 14 și 34 de ani a scăzut cu peste 131 de mii. Cel mai mult s-a redus numărul tinerilor între 20 și 24 de ani.

Printre cele mai importante priorități ale Partidului Nostru este relansarea urgență a politicii statului în acest domeniu:

- a) Înființarea pe lângă Guvern a unei structuri distincte pentru tineret, în care vor fi angajați reprezentanții tineretului și care va formula obiective concrete, programe și planuri de implementare imediată a acestora.
- b) Instituirea Fondului Național de Dezvoltare (FND), care va oferi tinerilor specialiști credite ipotecare cu dobânda anuală de 0 la sută. O sursă de finanțare a programului vor fi banii oferiți de Banca Națională a Moldovei din contul rezervelor obligatorii ale băncilor comerciale în BNM cu titlu de subvenții pentru dezvoltare. Proiectul prevede subvenționarea a circa 5000 de apartamente pe an.

- c) 5 la sută din veniturile rezultate din vânzarea producției alcoolice și a produselor din tutun vor fi orientate spre susținerea tineretului și sportului, ceea ce ar putea asigura venituri la buget de circa 400 de milioane de lei anual. 50 la sută din această sumă le vor reveni organelor locale pentru dezvoltarea culturii fizice și a sportului (finanțarea treningurilor de instruire pentru tineret, susținerea tinerelor talente, a secțiilor și cluburilor sportive, organizarea campionatelor locale, premiarea sportivilor). Celelalte 50 la sută vor fi canalizate spre realizarea proiectelor la scară națională.

XI. DREPTURILE OMULUI

Partidul Nostru este o formațiune politică care pledează pentru tratamentul demn, respectuos și echitabil al tuturor celor care locuiesc pe pământul moldav, indiferent de vârstă, gen, etnie, limbă, confesie, statut social sau de alte criterii. Moldova are o legislație care răspunde normelor și standardelor europene în domeniul drepturilor omului, însă aplicarea acesteia este totuși vicioasă. **De aceea, ne propunem drept obiectiv nu doar dezvoltarea bazei legislative, dar și a bazei instituționale în domeniul drepturilor omului.**

Suntem ferm convinși că prima prioritate a guvernării în ceea ce privește asigurarea respectării drepturilor omului rezidă în combaterea sărăciei. Un nivel de trai sub limita sărăciei afectează demnitatea umană, este cea mai mare umilință a personalității, limitând-o în drepturi și libertăți. **De aceea, lupta pentru drepturile omului o vom începe cu lupta împotriva sărăciei.**

Vom insista ca misiunile diplomatice ale Republicii Moldova în străinătate să se mobilizeze pentru monitorizarea strictă și soluționarea cazurilor de încălcare a drepturilor concetățenilor noștri aflați peste hotare.

De asemenea, pledăm pentru modernizarea mecanismului de examinare a cazurilor de tortură și tratament inuman și pentru implementarea unui sistem electronic integrat al evidenței plângerilor cetățenilor.

Credem oportună și necesară o „radiografiere” a sectorului asociativ din domeniul drepturilor omului sub aspectul evaluării eficienței Organizațiilor Neguvernamentale, gradului de autosesizare la cazurile de încălcare a

drepturilor omului, capacității de a acționa eficient și imparțial în vederea protejării și promovării drepturilor și libertăților cetățenilor din țara noastră, motivării pentru acțiuni mai țintite și mai eficiente în promovarea principiilor demnității umane, drepturilor și libertăților fundamentale ale tuturor oamenilor care locuiesc în Republica Moldova.

XII. MEDIUL

Problema deșeurilor și poluării în Republica Moldova este una extrem de acută. Soluționarea ei necesită resurse semnificative, colaborare intersectorială și o voință politică puternică. În mod special, necesită o abordare promptă și profesionistă problema poluării cu plastic și gestionarea acestor deșeuri. Prelucrarea ecologică și colectarea selectivă este în linie cu tendințele moderne de gestionare a deșeurilor și protecție a mediului. Partidul Nostru a demonstrat pe fapte concrete că poate revendica și apăra cu fermitate dreptul populației Republicii Moldova la un mediu ambiant protejat, fiind acea forță care a sensibilizat întreaga societate și factorii politici în problema dezastrului ecologic de la „Termoelectrica” SA. Am demonstrat că știm să protejăm acest drept legitim al cetățenilor și vom continua să pledăm pentru:

- a) Construcția a trei uzine regionale mari de reciclare a deșeurilor. Reducerea numărului gunoiștilor prin intermediul regionalizării serviciilor de colectare a deșeurilor.
- b) Realizarea unor proiecte naționale de asigurare a populației cu apă potabilă de calitate și cu servicii de canalizare.
- c) Protecția surselor principale de apă potabilă - a râurilor Nistru și Prut, precum și a altor râuri, mai mici.
- d) Crearea condițiilor pentru deschiderea centrelor de cumpărare a obiectelor din plastic și din sticlă, sursele principale de poluare a mediului.
- e) Majorarea suprafețelor împădurite.
- f) Înăsprirea pedepselor pentru poluarea mediului.

Punerea în practică a acestor măsuri presupune o implementare atentă, finanțare adecvată și reglementări legislative solide. De asemenea, succesul depinde de educația publicului și de schimbarea

comportamentelor, ceea ce poate necesita timp și efort al clasei politice și întregii comunități. Totodată, această abordare reflectă o viziune modernă asupra gestionării deșeurilor, minimizării impactului lor asupra mediului.

XIII. CONCILIEREA NAȚIONALĂ. MORATORIUL APLICAT GEOPOLITICII. REGLAMENTAREA TRANSNISTREANĂ

După 32 de ani de antagonizare a forțelor politice, a tuturor contra tuturor, de fărâmițare a poporului, de dezbinare a societății **a venit timpul concilierii naționale**. Politicienii trebuie să înceteze să dezbine societatea în scopurile lor egoiste și înguste de partid.

Trebuie să rupem cercul vicios al confruntării, să găsim acel numitor comun care va uni societatea. Acest numitor comun poate fi doar unul – Republica Moldova înseși și poporul ei, păstrarea și dezvoltarea lor. Este scopul pentru atingerea căruia trebuie să acționăm. Confruntării civice trebuie să i se pună capăt, pentru ca să începem să soluționăm împreună problemele noastre comune.

Concilierea națională din interiorul țării trebuie să fie însoțită de încetarea discuțiilor în contradictoriu despre geopolitică, care dezbină și mai mult societatea și ne împiedică să soluționăm problemele interne. Moldova trebuie să înceteze să fie locul în care factorii externi își măsoară puterile, din care cauză suferă cetățenii noștri.

Noi suntem politicieni pro-moldoveni, care prin definiție nu pot să fie nici anti-europeni, nici anti-ruși, nici anti-români, nici anti-americani, nici anti-chinezi.

Țara noastră trebuie să-și construiască o politică externă corectă, iar vectorul pe care trebuie să îl urmeze Republica Moldova trebuie să fie vectorul dezvoltării naționale!

Moldova este țara noastră, nu trebuie să așteptăm că va veni cineva și ne va soluționa problemele. Noi trebuie să devenim stăpâni la noi acasă, în țara noastră.

Demagogiei false și sterile în jurul „opțiunii geopolitice” trebuie să i se impună un moratoriu de cel puțin 10 ani.

Reglementarea reală a conflictului transnistrean va fi posibilă doar după efectuarea reformelor care vor asigura dezvoltarea social-economică a orașelor și satelor de pe malul drept al Nistrului. Până nu vom eradica corupția și nu vom ridica nivelul de viață al oamenilor nu vom putea să reîntregim țara.

Statutul limbii ruse, consfințit de Constituție, trebuie păstrat.

XIV. RESETAREA STATULUI. NOUA CONSTITUȚIE

În cei 32 de ani de independență a Republicii Moldova, țara a fost guvernată în mare parte greșit. Guvernările stângace, care s-au perindat de-a lungul anilor, au acumulat un volum critic de probleme care pur și simplu au blocat dezvoltarea statului și, mai mult, reprezintă astăzi o amenințare la adresa înseși a existenței lui. Pentru a distrage atenția oamenilor de la probleme existențialiste, reale, guvernării profită de banii publici pentru a-și lustrui imaginea în cadrul campaniilor de PR. Acestea au devenit o formă de administrare a treburilor publice în Republica Moldova. Însă nici cele mai sofisticate tehnologii de PR nu mai sunt în stare să ascundă multiplele crize create de guvernări prin impotență sau chiar rea intenție. Iar pe lângă toate crizele la care este supusă în prezent, Republica Moldova se confruntă și cu o criză a constituționalității. „Violarea” Constituției nu mai poate fi tolerată! Statul, cetățenii Republicii Moldova au nevoie de o nouă Lege Supremă! Oamenii au nevoie de transformări reale, nu de PR. Oamenii au nevoie de resetarea statului. Doar o nouă Constituție poate oferi răspunsuri clare și soluții pentru următoarele chestiuni:

- a) Sistemul de guvernare (prezidențial, parlamentar, mixt).
- b) Prioritatea legilor interne în fața normelor internaționale.
- c) Reducerea numărului deputaților Parlamentului. Interdicția de a trece dintr-o fracțiune în alta.
- d) Abolirea imunității pentru deputați, judecătorii Curții Constituționale și judecătorii de jurisdicție comună, pentru angajații Băncii Naționale, conducătorii Consiliului Concurenței și ai Curții de Conturi.
- e) Interdicția pentru persoanele cu dublă cetățenie să ocupe funcții în

conducerea supremă de stat, în instituțiile de forță și în organele poliției.

- f) Structura puterii judiciare.
- g) Organizarea administrativ-teritorială. Lichidarea sistemului administrațiilor raionale.
- h) Reglementarea transnistreană.
- i) Neutralitatea. Forțele armate.
- j) Statutul și rolul Băncii Naționale.
- k) Ordinea și limitele revizuirii Constituției înseși.

Noi ne pronunțăm pentru interzicerea constituțională a dublei cetățenii pentru înalții demnitari de stat și conducătorii instituțiilor de forță.

Președintelui, prim-ministrului și celorlalți membri ai guvernului, conducătorilor tuturor instituțiilor de forță, judecătorilor Curții Constituționale li se va interzice să dețină cetățenia altor state. Toți trebuie să fie în exclusivitate cetățeni ai Republicii Moldova!

Sușținem totalmente statutul neutru al Moldovei. Atâta timp cât vom fi în parlament, nu vom vota niciodată pentru aderarea Moldovei la oricare blocuri politice-militare sau pentru permisiunea staționării în Moldova a trupelor străine. Cu atât mai mult, cu cât în Constituție e scris clar: "Republica Moldova proclamă neutralitatea sa permanentă" și "Republica Moldova nu admite dislocarea de trupe militare ale altor state pe teritoriul său".

Elaborarea și adoptarea noii Constituții este un proces complicat și de lungă durată. E de nepermis să se speculeze cu el, să fie scoase conjunctural din contextul general unele teme separate, să se înființeze comisii de buzunar pentru reforma constituțională, care să fie în serviciul intereselor unor politicieni. Pentru elaborarea proiectului Legii Fundamentale trebuie convocată Adunarea Constituțională (constituantă, populară - mecanismul și termenele convocării ei trebuie stabilite, de asemenea, pe baza unui vast consens printr-o lege specială). În decursul activității acestui organ reprezentanții plenipotențiarilor ai diferitelor regiuni, forțe politice și sociale, ai diasporei, ai ambelor maluri ale Nistrului vor trebui să pregătească **un proiect care va fi mai întâi supus unei discuții a întregului popor, iar apoi adoptat în urma unui referendum.** Rezultatul acestei munci care va trebui să se desfășoare pe baza consensului

diferitelor interese și forțe, va trebui să devină **reinstituirea totală a Statului Moldovenesc pe baza noii Constituții. Ca rezultat, statul nostru va deveni mai puternic și va putea să se dezvolte stabil decenii de-a rândul pe temelia noii Legi Fundamentale.**

Suntem conștienți că adoptarea unei noi Constituții este o decizie fundamentală și trebuie abordată cu cea mai mare seriozitate și prudență. Ar trebui să fie însoțită de o analiză aprofundată, consultări largi și transparente cu experți consacrați în materia dreptului constituțional, pentru a ține cont de cele mai bune sugestii și practici în realizarea acestui obiectiv ambițios dar absolut indispensabil pentru dezvoltarea de mai departe a statului Republica Moldova.

În cadrul întâlnirilor cu cetățenii din toate localitățile vor fi analizate opiniile lor cu privire la reforma constituțională, pentru a evita orice diviziune socială cu privire la principiile și valorile care ar trebui să fie incluse. „Presiunea” cetățenilor asupra acestui proces este binevenită, încât să fie asigurat consens larg, cu participarea pleneră a tuturor părților interesate, cu asigurarea legitimității absolute și acceptării unanime a proiectului.

Adoptarea unei noi Constituții prin referendum consultativ național în Republica Moldova reprezintă singura soluție pentru a reseta toate procesele și pentru a reseta, de fapt, statul. Doar resetând statul, vom opri demoralizarea populației, erodarea proceselor democratice și ruina social-economică a statului.

Renato USATÎ

Președintele Partidului Politic „PARTIDUL NOSTRU”
